

PUNKT 1: IDENTIFIKATION AF STOFFET/BLANDINGEN OG AF SELSKABET/VIRKSOMHEDEN

1.1. Produktidentifikator:	FRISK BETON
1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes:	Byggemateriale til betonkonstruktioner.
1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet:	Unicon A/S, Postbox 1978, Islands Brygge 43, 2300 København S, Tlf.: 70 10 05 90, E-mail: info@unicon.dk
1.4. Nødtelefon:	Ring Giftlinjen (Bispebjerg Hospital), tlf. 82 12 12 12 ved forgiftning.

PUNKT 2: FAREIDENTIFIKATION

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen:	C; R34 (DPD-klassificering (1999/45/EF)). Skin Corr. 1B; H314 (CLP-klassificering (CLP 1272/2008)).
---	--

2.2. Mærkningselementer:		Farepiktogram Signalord
Indeholder:	Portland cement.	 FARE
Faresætninger:	Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader. (H314)	
Sikkerhedssætninger:	Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten. (P101) Opbevares utilgængeligt for børn. (P102) Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjebeskyttelse/ansigts-beskyttelse. (P280) VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilsmudset tøj tages straks af/fjernes. Skyl/brus huden med vand. (P303+P361+P353) VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge. (P305+P351+P338+P310) Indholdet/holderen bortskaffes i overensstemmelse med lokale regler. (P501)	
Supplerende oplysninger:	Cementen i produktet indeholder mindre end 2 mg vandopløseligt chromat/kg tør cement.	

1993-kodenr. (MAL-kode):	00-4 (1993).
---------------------------------	--------------

2.3. Andre farer:	Arbejde med fiberbeton kan give rifter og sår på grund af fibre. Kan virke stærkt irriterende ved kontakt med øjne og hud. Vær særlig opmærksom på, at handsker og arbejdstøj, som er blevet vådt pga. kontakt med frisk beton, kan give alvorlige ætsninger. Skift derfor altid gennemblødte handsker og arbejdstøj omgående. Ved udstøbning af beton anvendes ofte maskiner og andet udstyr, som kan være forbundet med risici for arbejdsskader eller -ulykker. Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.
--------------------------	--

PUNKT 3: SAMMENSÆTNING AF/OPLYSNING OM INDHOLDSTOFFER**3.2. Blandinger:**

Indeholder:

Beton er sammensat af sten, sand, cement, mineralske tilsætningspulvere med puzzolane egenskaber, såsom f.eks. flyveaske og mikrosilika, additiver samt vand. I specielle produkter kan endvidere indgå plast- eller stålfibre. Pulvermaterialerne i beton kan indeholde små mængder tungmetaller.

CAS-nr. EF-nr.	REACH reg.nr.	%	Kemisk navn:	DSD-klassificering CLP-klassificering	Note:
65997-15-1 266-043-4	-	3-30	Portland cement	Xi;R37/38-41 Eye Dam. 1;H318 Skin Irrit. 2;H315 STOT SE 3;H335	-
68131-74-8 268-627-4	-	1-10	Asker (Flyveaske)	Xn;R48/20 Xi;R36/37/38 STOT RE 2; H373 Eye Irrit. 2; H319 Skin Irrit. 2;H315 STOT SE 3;H335	-

Se punkt 16 for ordlyd af R- og H-sætninger i punkt 2 og 3

PUNKT 4: FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER**4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger**

Indånding:	Søg frisk luft.
Hud:	Fjern straks forurenede tøj og skyl huden grundigt med vand. Huden smøres med en fed creme. Ved vedvarende hudirritation, eksem el. lign. søg læge.
Øjne:	Skyl straks med vand uden at gnide i øjet. Spil øjet godt op. Evt. kontaktlinser fjernes. Søg omgående læge. Bliv ved at skylle til lægen overtager behandlingen.
Indtagelse:	Skyl straks munden grundigt og drik rigelige mængder vand. Hold personen under opsyn. Fremkald ikke opkastning. I tilfælde af opkastning holdes hovedet lavt. Søg omgående læge.
Forbrænding:	Ikke relevant.
Øvrige oplysninger:	Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede: Virker stærkt irriterende ved kontakt med øjne og hud. Længerevarende kontakt medfører hudætsninger og alvorlige øjenskader.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig: Ingen særlig, øjeblikkelig behandling er nødvendig.

PUNKT 5: BRANDBEKÆMPELSE

5.1. Slukningsmidler:	Slukningsmidler vælges efter omgivelserne.
5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen:	Produktet kan ikke brænde, hverken i frisk eller hærdet tilstand. I hærdet tilstand vil der dog kunne ske styrkesvigt, afskalninger eller eventuelt eksplosionsagtig opførsel. Slukningsvand, der har været i kontakt med produktet kan være ætsende (basisk).
5.3. Anvisninger for brandmandskab:	Skal afpasses med omgivelserne - ved større brande anvendes dog normalt fuld beskyttelsesdragt og luftforsynet åndedrætsværn. Ved risiko for kontakt med frisk beton eller slukningsvand anvendes kemikalieresistente beskyttelsesdragter.

PUNKT 6: FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UHELD

- 6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer:** Undgå kontakt med hud og øjne.
Brug værnemidler.
- 6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger:** Spild må ikke udledes til kloak, vandløb, søer og lignende.
- 6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning:** Spild kan opsamles med skovl og kost eller lignende og kommes i affaldsbeholder. Opsamlet spild kan eventuelt genbruges.
- 6.4. Henvisning til andre punkter:** Se punkt 8 for værnemiddeltipe.
Se punkt 13 for bortskaffelse.

PUNKT 7: HÅNDTERING OG OPBEVARING

- 7.1. Forholdsregler for sikker håndtering:** Undgå kontakt med hud og øjne.
God personlig hygiejne er påkrævet ved arbejde med frisk beton.
- 7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed:** Kan ikke opbevares ubegrænset i frisk tilstand. Indtil udstøbning opbevares betonen beskyttet mod vand og andre materialer. Specielt skal kontakt med syre undgås, da syre nedbryder beton. Opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn, og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler og lignende.
- 7.3. Særlige anvendelser:** Se anvendelse - punkt 1.

PUNKT 8: EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER**8.1. Kontrolparametre:**Grænseværdi

Stofnavn	CAS-nr.	Grænseværdi	Anmærkninger
-	-	-	-
Retsgrundlag:	Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 507, maj 2011, Bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer samt senere ændringer. At-vejledning nr. C.0.1., august 2007, Grænseværdier for stoffer og materialer.		
Anmærkninger:	Ingen.		
Målemetoder:	Overholdelse af de angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejds-hygieniske målinger.		

8.2. Eksponeringskontrol

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol: Hvis der anvendes maskiner/udstyr ved udstøbning af beton, skal sikkerhedsforskrifter herfor følges. Der skal være let adgang til ridende vand og øjenskyllflaske. Vask hænder før pauser, måltider, toiletbesøg, og efter endt arbejde. Fjern tilsmudset tøj og vask huden grundigt. Brug mild sæbe og vand efterfulgt af fed creme. Tilsmudset tøj skal vaskes, før det kan anvendes igen.

Personlige værnemidler

- Beskyttelse af åndedrætsorganer:** Ikke nødvendigt.
- Beskyttelse af hænder:** Brug beskyttelses-/arbejdshandsker af f.eks. nitrilgummi, der kan modstå slid og base. Særligt kraftige beskyttelseshandsker skal benyttes ved arbejde med fiberbeton.
- Beskyttelse af øjne/ansigt:** Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm.
- Beskyttelse af hud:** Brug særligt arbejdstøj. Arbejdstøjet skal altid skiftes når det er tilsmudset, da der ellers er risiko for at få ætsninger. Benyt knæbeskyttelse, hvis man ligger på knæ under arbejdet med frisk beton. Benyt vandtætte gummistøvler ved udstøbning af gulve.
- Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet:** Ingen særlige.

PUNKT 9: FYSISK-KEMISKE EGENSKABER

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende:	Fugtig, klæbrig og klumpet masse	Damptryk:	Ikke relevant
Lugt:	Lugtfri	Dampmassefylde:	Ikke relevant
Lugttærskel:	Ikke relevant	Relativ massefylde:	Ca. 2,0-2,4 g/cm ³
pH-værdi:	11-12,5	Opløselighed:	Uopløselig i vand, men blandbar
Smeltepunkt/frysepunkt:	Ikke relevant	Fordelingskoefficient n-oktanol/vand:	Ikke relevant
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval:	Ikke relevant	Selvantændelsestemperatur:	Ikke selvantændelig
Flammepunkt:	Ikke relevant	Dekomponerings-temperatur:	Ikke relevant
Fordampningshastighed:	Ikke relevant	Viskositet:	Ikke relevant
Antændelighed (fast stof, luftart):	Ikke relevant	Eksplorative egenskaber:	Ikke eksplosiv
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser:	Ikke relevant	Oxiderende egenskaber:	Ikke oxiderende
9.2. Andre oplysninger	Ingen.		

PUNKT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet:	Ikke reaktivt.
10.2. Kemisk stabilitet:	Frisk beton er ikke stabil. Produktet hærdet til en hård masse inden for ca. et par timer.
10.3. Risiko for farlige reaktioner:	Ingen kendte.
10.4. Forhold, der skal undgås:	Undgå frost og udtørring.
10.5. Materialer, der skal undgås:	Hold produktet væk fra stærke syrer for at undgå varmeudviklende reaktioner. Kontakt med vand skal undgås, da det vil reducere betonens styrke i overfladen. Syre er nedbrydende på beton. Øvrige tilsætningsstoffer kan eventuelt ændre betonens egenskaber.
10.6. Farlige nedbrydningsprodukter:	Ingen ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

PUNKT 11: TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Indånding:	Ikke relevant.
Hud:	Kontakt med frisk beton kan virke stærkt irriterende. Længerevarende kontakt kan medføre alvorlige ætsninger og eventuelt allergi. Arbejde med fiberbeton kan give rifter og sår på grund af fibrene.
Øjne:	Stænk i øjnene virker stærkt irriterende og medfører ætsninger med risiko for varige øjenskader.
Indtagelse:	Indtagelse medfører kraftig irritation i mund, spiserør og mave-tarm. Kan fremkalde ætsninger i mund, spiserør og mavesæk.
Langtidsvirkninger:	Ingen kendte.

PUNKT 12: MILJØOPLYSNINGER

12.1. Toksicitet:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.
12.2. Persistens og nedbrydelighed:	Frisk beton nedbrydes ikke biologisk.
12.3. Bioakkumulerings-potentiale:	Ikke bioakkumulerbar.
12.4. Mobilitet i jord:	Frisk beton hærdet til en fast masse og spredes ikke i naturen.
12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering:	Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.
12.6. Andre negative virkninger:	Produktet kan lokalt hæve pH-værdien i vandmiljøet.

PUNKT 13: FORHOLD VEDRØRENDE BORTSKAFFELSE**13.1. Metoder til affaldsbehandling**

Spild og rester afleveres til godkendt modtager.

EAK-kode: 17 01 01 (Beton)

Når produktet er hærdet kan det behandles som almindeligt byggeaffald.

EAK-kode: 17 09 04 (Blandet bygnings- og nedrivningsaffald).

PUNKT 14: TRANSPORTOPLYSNINGER

Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

ADR/RID

14.1. UN-nummer	14.2. UN-forsendelses-betegnelse (UN proper shipping name)	14.3. Transportfareklasse	14.4. Emballage-gruppe	14.5. Miljø-farer	Andre oplysninger
-	-	-	-	-	-

IMDG

14.1. UN-nummer	14.2. UN-forsendelses-betegnelse (UN proper shipping name)	14.3. Transportfareklasse	14.4. Emballage-gruppe	14.5. Miljø-farer	Andre oplysninger
-	-	-	-	-	-

ADN

14.1. UN-nummer	14.2. UN-forsendelses-betegnelse (UN proper shipping name)	14.3. Transportfareklasse	14.4. Emballage-gruppe	14.5. Miljø-farer	Andre oplysninger
-	-	-	-	-	-

IATA

14.1. UN-nummer	14.2. UN-forsendelses-betegnelse (UN proper shipping name)	14.3. Transportfareklasse	14.4. Emballage-gruppe	14.5. Miljø-farer	Andre oplysninger
-	-	-	-	-	-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren:

Ingen.

14.7 Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden:

Ikke relevant.

PUNKT 15: OPLYSNINGER OM REGULERING

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø:	Unge under 18 år må ikke erhvervmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse.
PR-nummer:	-
15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering:	Der er ikke udført kemikaliesikkerhedsvurdering.

PUNKT 16: ANDRE OPLYSNINGER

Ændringer:	Udgave 10: Ændringer i alle punkter.
Forkortelser:	PBT: Persistent, bioakkumulerende, giftig (Persistent, Bioaccumulative and Toxic). vPvB: Meget persistent, meget bioakkumulerende (very Persistent and very Bioaccumulative). DSD: Stofdirektivet (Dangerous Substance Directive). DPD: Præparatdirektivet (Dangerous Preparation Directive). CLP: CLP forordningen (1272/2008) (Classification, Labelling and Packaging). C: Ætsende. Xn: Sundhedsskadelig. Xi: Lokalirriterende. Skin Corr.: Hudætsning. Eye Dam.: Alvorlig øjenskade. Eye Irrit.: Øjenirritation. Skin Irrit.: Hudirritation. STOT SE: Specifik målorgantoksicitet — enkelt eksponering. STOT RE: Specifik målorgantoksicitet — gentagen eksponering.
Metode til klassificering:	Beregning på baggrund af farerne for de kendte bestanddele. Frisk beton er klassificeret ætsende på grund af høj pH-værdi.
R-sætninger:	R34 Ætsningsfare. R36/37/38 Irriterer øjnene, åndedrætsorganerne og huden. R37/38 Irriterer åndedrætsorganerne og huden. R41 Risiko for alvorlig øjenskade. R48/20 Farlig: alvorlig sundhedsfare ved længere tids påvirkning ved indånding.
H-sætninger:	H314 Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader. H315 Forårsager hudirritation. H318 Forårsager alvorlig øjenskade. H319 Forårsager alvorlig øjenirritation. H335 Kan forårsage irritation af luftvejene. H373 Kan forårsage lungeskader ved længerevarende eller gentagen indånding.
Krav om uddannelse:	Ingen, men brugeren skal være instrueret i arbejdets udførelse og kende indholdet af dette sikkerhedsdatablad.
Øvrige oplysninger:	Ordlyden i faresætningen H314 "Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader" skyldes en oversættelsesfejl i CLP-forordningen. Sætningen bliver ændret til "Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader" i en kommende ændring til CLP-forordningen. Dette sikkerhedsdatablad er udarbejdet på baggrund af de oplysninger, leverandøren har kunnet levere om produktet ved udarbejdelsen (f.eks. datablade og lignende).
Ansvarlig for sikkerhedsdatablad (e-mail):	Susanne Brandt Hansen (sbha@alectia.com)

Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad er baseret på oplysninger i vores besiddelse på datoen for udarbejdelsen og er givet under forudsætning af, at produktet anvendes under de angivne forhold og i overensstemmelse med anvendelsesmåden specificeret på emballagen eller i relevant teknisk litteratur. Enhver anden brug af produktet, evt. i kombination med andre produkter eller processer, sker på brugerens eget ansvar.